ئەمەللەر ئالتە تۈرلۈكتۇر، ئىنسانلار تۆت تۈرلۈك بولۇپ، ۋاجىپ قىلىدىغان ئىككى خىسلەت مەۋجۇتتۇر. قىلغىنىغا ئوخشاش جازا، ياخشىلىق ئۆزىنىڭ ئون باراۋىرىدە ۋە ياخشىلىق ئۆزىنىڭ يەتتە يۈز باراۋىرىگىچە

خۇرەيم بن پاتك رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دەيدۇ: «ئەمەللەر ئالتە تۈرلۈكتۇر، ئىنسانلار تۆت تۈرلۈك بولۇپ، ۋاجىپ قىلىدىغان ئىككى خىسلەت مەۋجۇتتۇر. قىلغىنىغا ئوخشاش جازا، ياخشىلىق ئۆزىنىڭ ئون باراۋىرىدە ۋە ياخشىلىق ئۆزىنىڭ يەتتە يۈز باراۋىرىگىچە بولىدۇ. ئەمما ۋاجىپ قىلىدىغان ئىككى خىسلەت: ئاللاھ تائالاغا ھېچ نەرسىنى شېرىك كەلتۈرمەسىتن ۋاپات بولغان كىشى جەننەتكە كېرىدۇ. ئاللاھقا بىر نەرسىنى شېرىك كەلتۈرۈپ ئۆلگەن كىشى دوزاخقا كېرىدۇ. قىلغىنىغا ئوخشاش جازا: كىمكى ياخشىلىقنى مەقسەت قىلىپ ئۇنى كۆكلىدە ھېس قىلسا ئاللاھ تائالا ئۇنى بىلىدۇ، ئۇ كىشىگە بىر ياخشىلىق يېزىلىدۇ، بىر يامانلىق قىلغان كىشىگە بىر يامانلىق يېزىلىدۇ، كىمكى بىر ياخشىلىق قىلسا ياخشىلىق ئۆزىنىڭ ئون باراۋىرىدە بولىدۇ. كىمكى ئاللاھ يولىدا بىر نەرسىنى نەپىقە قىلسا ئۇنىڭ ئۈچۈن يەتتە يۈز ياخشىلىق بولىدۇ. ئەمما ئىنسانلار: دۇنيادا كەڭرىچىلىكتە، ئاخىرەتتە قىينچىلىقتا بولىدىغان، دۇنيادا قىينچىلىقتا بولغان ئاخىرەتتە كەڭرىچىلىكتە بولىدىغان، دۇنيا-ئاخىرەتتە قىينچىلىقتا بولىدىغان، دۇنيا -ئاخىرەتتە كەڭرىچىلىكتە بولىدىغانلاردىن ئىبارەتتۇر».

[ھەسەن] [ئەھمەد رىۋايىتى]

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئەمەللەرنىڭ ئالتە تۈرلۈك بولىدىغان ۋە ئىنسانلارنىڭ تۆت تۈرلۈك بولىدىغانلىقىدىن خەۋەر بەردى، ئالتە تۈرلۈك ئەمەللەر: بېرىنچى: ئاللاھ تائالاغا ھېچ نەرسىنى شېرىك كەلتۈرمەسىتن ۋاپات بولغان كىشىگە جەننەت ۋاجىپ بولىدى. ئىككىنچى: ئاللاھقا بىر نەرسىنى شېرىك كەلتۈرۈپ ئۆلگەن كىشىگە دوزاختا مەڭگۈ قىلىش ۋاجىپ بولىدى. ئۇ ئىككىسى ۋاجىپ قىلىدىغان ئىككى خىسلەتتۇر. ئۈچىنچى: مەنۇي ياخشىلىق، كىمكى بىر ياخشىلىق قىلىشنى مەقسەت قىلىدىكەن، نىيىتىدە سەمىمى بولىدىكەن ھەتتا ئۇنى قىلىشنى دىلىدا ھېس قىلىدىكەن، ئاللاھ تائالا ئۇ كىشىنىڭ نىيىتىنى بىلگۈچىدۇر، ئاندىن بەزى ئىشلار سەۋەبىدىن مەقسەت قىلغان بۇ ياخشىلىقنى قىلىشقا قادىر بولالمىسا، ئۇ كىشى ئۈچۈن تولۇق بىر ياخشىلىق يېزىلىدۇ. تۆتىنچى: قىلىنغان يامانلىق، كىمكى بىر يامانلىق قىلىدىكەن، ئۇ كىشىگە بىر يامانلىق يېزىلىدۇ. بۇ ئىككىسى: زىيادە قىلىنماستىن قىلغىنىغا ئوخشاش جازا بېرىلىدىغان ئىشتۇر. بەشىنچى: ئۆزىنىڭ ئون باراۋىرىدە بولىدىغان ياخشىلىق، ئۇ: بىر كىشى ياخشىلىقنى مەقسەت قىلىپ ئۇنى قىلسا ئۇ كىشىگە ئون ياخشىلىق يېزىلىدۇ. ئالتىنچى: ئۆزىنىڭ يەتتە يۈز باراۋىرىگىچە بولىدىغان ياخشىلىق، ئۇ: بىر كىشى ئاللاھ يولىدا بىر نەرسىنى نەپىقە قىلسا، ئۇ كىشى ئۈچۈن بۇ ياخشىلىق يەتتە يۈز ياخشىلىققىچە يېزىلىدۇ، بۇ ئاللاھ تائالانىڭ بەندىلىرىگە قىلغان پەزلى ۋە سېخىلىقىدۇر. ئەمما تۆت تۈرلۈك كىشىلەر بولسا ئۇلار: بىرىنچى: دۇنيادا رىزىقلىرى كەڭرى قىلىنغان، خالىغانچە نېمەت بېرىلگەن، لېكىن ئاخىرەتتە تار قىلىنغان ۋە ئاقىۋىتى دوزاخ بولغان كىشى بولسا ھاياتلىقىدا كۆپلەپ مال دۇنيا بېرىلگەن باي كاپىردۇر. ئىككىنچى: دۇنيادا رىزقى تار قىلىنغان لېكىن ئاخىرەتتە كەڭرى قىلىنغان ئاخىرىقى باربدىغان جايى جەننەت بولغان كىشى ئۇ كەمبەغەل مۇئمىندۇر. ئۈچىنچى: دۇنيا-ئاخىرەتتە قىينچىلىقتا بولىدىغان كىشى ئۇ كەمبەغەل كاپىردۇر. تۆتىنچى: دۇنيا-ئاخىرەتتە كەڭرىچىلىكتە بولىدىغان كىشى ئۇ باي مۇئمىندۇر.